

Diari de les idees – El drama migratorio: previsible y evitable

Como lo ilustra la tragedia ocurrida hace pocas semanas ante las costas griegas, las medidas de disuasión no detienen a la migración irregular, sino que obligan a los migrantes a pasar por rutas cada vez más peligrosas. Toda Europa debería reflexionar sobre estas tragedias repetidas, previsible y evitables. La construcción de muros y vallas o la transferencia de responsabilidad a terceros no son más que la justificación de una estrategia llamada “Fortaleza Europea” para aislarse del impacto migratorio de las crisis mundiales (políticas, sociales, económicas y climáticas) que se han convertido en uno de los rasgos característicos del paisaje geopolítico del siglo XXI. En este sentido, el informe de tendencias globales correspondiente a 2022, presentado por ACNUR en el mes de junio, revela un aumento record de 19,1 millones de desplazamientos forzados respecto al año anterior por un total de 110 millones en todo el mundo. Por otro lado, solo desde inicios de año se han registrado 1035 víctimas mortales entre los migrantes que intentaban llegar a Europa y la Organización Internacional para las Migraciones estima que desde 2014 han muerto en el Mediterráneo alrededor de 27.000 personas.

Mientras tanto, la Unión Europea sigue sin proponer una política migratoria integral, que realmente gestione los flujos y no se limite a controlar, expulsar y externalizar, cuando lo que se necesita son políticas que aborden las migraciones como un fenómeno estructural

para gestionarlo de manera más eficaz, decente y humana. De momento, lo que propone la UE es un Pacto sobre Migración y Asilo, cuya entrada en vigor está prevista en abril de 2024. El acuerdo intenta encontrar un equilibrio entre los dos bandos enfrentados: los países de la frontera exterior que reclaman más ayuda para gestionar a los solicitantes de asilo y los del interior que argumentan que llegan muchos migrantes y que estos se mueven con demasiada libertad dentro de la UE. El pacto establece un procedimiento de asilo más estricto para los migrantes que se considera poco probable que sean aceptados, al mismo tiempo que crea un mecanismo que permita a los estados miembros la opción aceptar un número determinado de migrantes cada año o alternativamente contribuir financieramente a un fondo comunitario conjunto.

La UE ha situado la migración y la protección internacional de los solicitantes de asilo en un paradigma de seguridad y control, con poco espacio para la consideración de los derechos humanos. En caso de ser aprobado, el Pacto consolidaría algunos de los aspectos más problemáticos del sistema de asilo actual de la UE, sobre todo en cuanto a las normas del Convenio de Dublín que vincula las solicitudes de asilo al lugar de entrada y el uso de procedimientos fronterizos. Esto entraría en contradicción con el artículo 2 del Tratado de la Unión Europea que establece que en la UE prevalece el pluralismo, la no discriminación, la tolerancia, la justicia, la solidaridad y la igualdad entre mujeres y hombres. También conviene recordar que todos los estados miembros están obligados a respetar el Convenio Europeo de Derechos Humanos y la Carta de Derechos Fundamentales de la Unión Europea, que protege el derecho a solicitar asilo. De alguna manera, pues, sus estados miembros están actuando en contra de unos compromisos que están en el corazón mismo del sistema en cuanto condición *sine qua non* para adherir a la UE.

Paralelamente, los líderes europeos se apresuran a cerrar acuerdos con países como Turquía, Egipto y Túnez, en plena deriva autocrática, para evitar que refugiados y migrantes lleguen a las costas europeas. Una fórmula que inauguró Turquía (desde la firma del acuerdo UE-Turquía de 2016 sobre el control de migraciones, Europa ha pagado al régimen de Ankara alrededor de 6.000 millones de euros para contener los flujos migratorios procedentes de Siria, Oriente Medio y Asia) y que se replicó poco después con Libia. Hace pocas semanas, la presidenta de la Comisión Europea, Ursula von der Leyen, anunció una ayuda de hasta mil millones de euros para garantizar la estabilidad financiera en Túnez, con un desembolso inmediato de 150 millones, con el objetivo de frenar la crisis económica y disminuir el flujo migratorio. Adicionalmente, la UE destinará una partida de 105 millones de euros para que las fuerzas de seguridad del país refuercen el control fronterizo. Por su parte, Josep Borrell, Alto Representante de la Unión Europea para Asuntos Exteriores y Política de Seguridad, ha anunciado recientemente una aportación inmediata de 20 millones de euros a Egipto para la gestión migratoria y 80 millones más para impulsar la vigilancia de sus fronteras.

De todo ello se intuye que es Giorgia Meloni (que por cierto acompañó a von der Leyen en su viaje a Túnez) quien marca en estos momentos el paso de la política migratoria europea en cuanto que los mensajes que emanan de las instituciones europeas revelan un cambio de postura respecto al pasado. Por ejemplo, hace una década, solo la extrema derecha ponía el foco de la inmigración sobre los traficantes de personas y el llamado “efecto llamada” que

tienen las ONG de rescate, pero ahora este discurso está cada vez más extendido, normalizado y aceptado en Bruselas y en la mayoría de capitales europeas. Un ejemplo reciente es la ruptura, hace pocos días, de la coalición de gobierno en Países Bajos como consecuencia de las diferencias internas sobre la política migratoria. El primer ministro, el liberal Mark Rutte, quería aplicar nuevos límites en las políticas de reagrupamiento familiar para los refugiados y así aliviar la presión sobre el sistema de acogida. Mientras que los conservadores (CDA) lo aceptaban, los socios más progresistas en temas sociales (D-66) y la Unión Demócrata Cristiana de orientación protestante se opusieron.

Más inquietante aún, este reajuste no se limita al problema migratorio y afecta a otros temas como los planes climáticos de la UE. El escoramiento hacia la derecha del Partido Popular Europeo (PPE) podría anunciar una nueva era en Europa. La política de no colaboración con la extrema derecha defendida hasta ahora por la democracia cristiana alemana se está fisurando y la ruptura de esta política podría tener una transcendencia enorme, ya que una Alemania con la extrema derecha en el gobierno podría significar el final de la Unión Europea tal y como la habíamos conocido hasta ahora. Paralelamente, después de las próximas elecciones al Parlamento Europeo de 2024, los socialdemócratas podrían quedar fuera de la Comisión Europea por primera vez desde su creación en 1966, si acaba cuajando la alianza entre conservadores y populistas de derechas propugnada por Manfred Weber, líder del PPE.

Pero el fenómeno va más allá de las fronteras europeas y opera dentro de un contexto global donde la naturaleza de la migración ha cambiado mucho desde que en el año 1951 se establecieron las normas internacionales que regulan la admisión de refugiados, limitando deliberadamente su aplicación a personas perseguidas por sus creencias políticas, religiosas, identitarias o de clase social. Asimismo, el derecho internacional no se ha adaptado para abordar las amenazas modernas como la violencia y los conflictos causados por bandas armadas o milicias civiles, la pérdida de tierras cultivables o habitables a causa del cambio climático, el colapso económico de muchos países, que empuja a las personas a emigrar, etc. Si bien algunos de estos problemas no son nuevos, se ha multiplicado el efecto llamada entre candidatos a la migración y, por consiguiente, se ha incrementado mucho su número, gracias a sistemas de transporte más accesibles, a la comunicación de oportunidades de movilidad a través de internet y a la intensificación de estas amenazas. En definitiva, los factores que impulsan a las personas a emigrar no desaparecerán, sino al contrario: la agravación del cambio climático, la proliferación de conflictos armados con actores civiles, el crecimiento de las desigualdades económicas y los desequilibrios de la dinámica demográfica entre continentes no harán más que intensificarse. Por consiguiente, cada vez es más urgente abandonar las herramientas obsoletas que ya no funcionan y encontrar soluciones innovadoras que pongan el ser humano en el centro de las actuaciones y permitan encarar la problemática desde el contexto actual.

Fotografía: banco de imágenes Adobe Stock.

En este número del *Diari de les idees* han participado Sara García y Àlex Berengueras, estudiantes en prácticas en el CETC.

Política internacional y globalización

Phillips P. O'Brien There's No Such Thing as a Great Power

En aquest article l'autor qüestiona el concepte de gran potència i l'estatus de Rússia com a tal. Utilitzant l'exemple de la invasió d'Ucraïna, argumenta que abans de l'inici de la guerra, la majoria d'analistes occidentals consideraven Rússia com una gran potència i Ucraïna com a una potència menor. No obstant això, una vegada va esclatar el conflicte, es va poder observar que això no era tan certa, ja que l'exèrcit rus va demostrar un rendiment molt baix, mentre que l'ucraïnès lluitava amb més intel·ligència i valentia. Addicionalment, a l'hora de considerar un país com a una gran potència, l'autor destaca la importància de valorar no només el seu poder militar —com es fa en el cas de Rússia—, sinó, també, la seva capacitat econòmica i tecnològica. Així mateix, argumenta que l'ús del terme «gran potència» és imprecís, ja que també s'utilitza per englobar superpotències com la Xina i els Estats Units. Afegeix, a més, que durant la Primera Guerra Mundial la majoria dels països considerats grans potències d'Europa van acabar necessitant ajuda econòmica i militar dels seus aliats, mentre que els Estats Units es van convertir en una potència pràcticament invulnerable. També destaca la valoració errònia del poder militar de Rússia per part dels analistes, que només tenien en compte les armes de les quals disposava i no de la moral o de l'entrenament del seu exèrcit. O'Brien ressenya les raons per les quals considera que Rússia no és ni una potència econòmica, ni una tecnològica i, per tant, no pot ser etiquetada com a gran potència. A continuació, defensa que un terme més útil seria el de “potència d'ampli espectre”, que no només considera el poder militar d'un país, sinó el conjunt d'aspectes que el componen, i que actualment només correspondria als Estats Units i Xina. L'autor ressalta que no tots els països poden ser qualificats de potències d'ampli espectre, perquè l'expansió del poder militar depèn tant de factors econòmics i tecnològics com de valors polítics i socials dels quals no tots els països disposen.

The Economist NATO is drafting new plans to defend Europe

Durant 42 anys, l'OTAN es va preparar meticulosament per a la guerra amb la Unió Soviètica i els seus aliats, però després de la caiguda del Pacte de Varsòvia el 1991, aquests plans es van suspendre. Ara, amb la invasió russa d'Ucraïna, calen noves estratègies. Els líders de l'OTAN es reuniran els dies 11 i 12 de juliol a Vilnius per a la seva cimera anual per aprovar els primers plans de defensa integral de l'aliança des de la Guerra Freda. La revisió planificada de la maquinària militar de l'OTAN és un tema important a l'ordre del dia. La peça central inclou tres plans regionals: un per al nord, un per al centre i un altre per al sud, amb Rússia com a focus principal. L'objectiu principal dels documents és la dissuasió, assegurar-se que Moscou sàpiga que hi ha plans de guerra de l'OTAN. Tanmateix, els plans també proporcionen orientació per a totes les forces armades d'Europa i Amèrica del Nord sobre com actuar en cas de conflicte. Les reformes posen l'accent en l'agilitat i la intel·ligència, ja que la frontera de l'Aliança amb Rússia s'ha expandit significativament, i requereixen forces més àgils. L'adhesió de Finlàndia a l'OTAN

aporta noves oportunitats, ja que el seu exèrcit altament professional augmentarà els estàndards de l'Aliança i limitarà les rutes de Rússia al mar Bàltic. Malgrat l'agenda ambiciosa, el repte més gran per a l'OTAN és com finançar-lo. Actualment, només set aliats compleixen l'objectiu de gastar el 2% del PIB en defensa, i augmentar l'objectiu pot incrementar encara més la bretxa entre els desigs i la realitat. Tot i que la invasió russa d'Ucraïna ha catalitzat reformes, hi ha dubtes sobre l'abast de l'amenaça que Rússia suposa per als membres de l'OTAN. Les forces armades de Rússia han patit pèrdues importants, però les avaluacions de l'OTAN suggereixen que podrien reconstruir les seves forces en pocs anys.

Pol Morillas War and Peace in the 21st Century. China and the US: Can Bipolar Confrontation Be Avoided?

L'enfrontament directe entre la Xina i els Estats Units és cada cop més una realitat i la confrontació podria arribar a ser un punt d'inflexió per a la política internacional. A més, la rivalitat entre les dues potències se suma a la voluntat de Rússia de configurar l'ordre internacional a través d'esferes d'influència. Davant aquesta amenaça per a la governança global, les institucions multilaterals i la globalització, va tenir lloc la conferència *War and Peace in the 21st Century. China and the US: Can Bipolar Confrontation Be Avoided?* La conferència va reunir acadèmics dels Estats Units, la Xina, l'Índia, Canadà i la UE amb l'objectiu de promoure relacions constructives, cooperació a nivell global i abordar reptes transnacionals com la pandèmia o la crisi climàtica. Un dels temes abordats va ser les relacions actuals entre potències en un ordre internacional canviant marcat per la rivalitat entre la Xina i els EUA, però incloent també el paper de la UE i el Sud Global. Mentre els països occidentals conceben un món amb normes globals i aliances per preservar la pau, la Xina rebutja un ordre internacional que considera massa favorable a Occident, als drets humans, entre altres principis. D'altra banda, al llarg de la discussió, la qüestió nuclear va suscitar controvèrsia. Mentre que alguns participants van argumentar que la Xina estava modernitzant el seu arsenal i representava una amenaça real per a Taiwan, altres van considerar que això era una estratègia de dissuasió i van separar la qüestió nuclear del conflicte a Taiwan. En la segona taula rodona, l'objectiu va ser aprofundir en les perspectives de cooperació entre els EUA, la Xina i altres actors internacionals, particularment la UE, en un marc multilateral renovat. El paper de la Xina centrar l'últim debat. La creació de dos bancs de desenvolupament per part del país es va atribuir al fracàs per aconseguir més a nivell mundial. En les seves paraules finals, Pol Morillas, director del CIDOB, va dir que cal gestionar la bipolaritat, ja que no es pot evitar, tenint en compte que els reptes globals continuen sent transnacionals. Al seu entendre, negociar sobre qüestions tangibles com la tecnologia, en lloc d'establir objectius globals basats en postures ideològiques, és una sortida prometedora a l'estancament actual.

Luke Savage 2024 Is Beginning to Feel a Lot Like 2016

L'autor assenyala que a les eleccions de mig mandat la visibilitat continuada de Trump havia perjudicat clarament el Partit Republicà, i els operatius demòcrates i republicans van

començar a imaginar un cicle 2024 que restaurés els patrons familiars. Pels demòcrates, el resultat va ser motiu de celebració, però també una afirmació de l'antiga creença centrista que les eleccions només es poden guanyar apel·lant als moderats. Per als republicans d'elit, va ser una oportunitat de desfer-se per fi de la llosa trumpiana i ungir una figura menys controvertida com el governador de Florida, Ron DeSantis. Per fi havia tornat la normalitat, o alguna cosa que se li assemblava. Tot just uns mesos després, aquestes impressions han durat poc. Una enquesta realitzada al febrer suggeria que el 62% dels nord-americans consideren que Biden ha aconseguit "no gaire" o "poc o res" en el primer mandat. Després d'haver declarat oficialment la intenció de presentar-se a un segon mandat, el seu índex d'aprovació ara està en mínims històrics, i la majoria dels demòcrates ni tan sols volen que es presenti. Si les eleccions se celebressin demà, Biden probablement perdria en un cara a cara contra Trump o DeSantis. Potser igual d'important sigui el fet que també va darrere del primer per un marge considerable en la percepció que tenen els votants de la gestió de l'economia. Com que la Reserva Federal continua pujant els tipus d'interès per augmentar la desocupació, sembla poc probable que aquesta impressió millori. Alhora, el discurs de reelecció de Biden sembla que seguirà una plantilla similar a la del 2020, encara que en circumstàncies menys propícies. Si no fos per la pandèmia, hi ha bones raons per creure que Trump hauria vençut Biden i s'hauria assegurat un segon mandat. I fins i tot amb el desavantatge del COVID, la victòria d'aquest últim al col·legi electoral es va reduir a no més d'uns quaranta-quatre mil vots a Geòrgia, Arizona i Wisconsin. Cada cop és més fàcil imaginar un segon mandat de Trump. El 2016, Trump va aconseguir una improbable victòria sobre Hillary Clinton gràcies a una combinació de complaença liberal, retòrica heterodoxa i cobertura mediàtica total, deixant clar en el procés que les barreres normatives que fins aleshores se suposava que existien eren una il·lusió. Hi ha poques raons per creure que avui les coses siguin diferents. Malgrat tot, les enquestes suggereixen que Trump continua sent un candidat viable per al 2024. Un Partit Demòcrata entestat a basar les seves esperances i la seva estratègia en les mateixes velles suposicions està apostant perillosament que la història no es repetirà.

Oliver Stuenkel BRICS Faces a Reckoning

L'article analitza les tensions internes als quals s'enfronten els anomenats BRICS (Brasil, Rússia, Índia, Xina i Sud Àfrica) en termes polítics, econòmics, socials i de poder nuclear i subratlla que, tot i aquestes diferències, els llaços entre aquests països s'han reforçat al llarg del temps. Stuenkel destaca quatre aspectes estratègics clau que beneficien a BRICS: a) tots els membres consideren la multipolaritat com una cosa desitjable; b) el grup proporciona accés privilegiat a la Xina (un país molt rellevant per tots els membres); c) el suport diplomàtic mutu (com, per exemple, quan van defensar Putin després que Rússia annexés Crimea el 2014); i, finalment, d) ser un membre del BRICS atorga prestigi i legitimitat. D'altra banda, exposa que, arran de la propera cimera del 15 d'agost a Johannesburg, el grup està experimentant desavinences degudes principalment als interessos de la Xina i Rússia d'afegir nous països a l'associació, i a la negativa de Brasil i Índia, a qui els preocupa perdre poder dins de BRICS i que la influència de la Xina augmenti. Això no obstant, l'autor afegeix que la proposta de Xina i Rússia podrien tenir èxit i que països amb polítiques anti-occidentals (Iran, Síria i Veneçuela) podrien integrar el

grup, en contra dels esforços de Brasil i Índia per preservar una estratègia de no alineament.

Ross Harrison & Alex Vatanka The Middle East Might Be Moving Toward Stability

Els autors destaquen que l'augment de la competència entre les grans potències està permetent a les nacions dissenyar estratègies diferents segons els seus interessos. Un dels temes d'actualitat és que els països de l'Orient Mitjà estan fent tractes basats en els seus propis interessos nacionals en lloc de seguir les orientacions imposades des de fora. Aquesta independència es deu, paradoxalment, a la rivalitat de les grans potències a la regió. Amb l'augment de la rivalitat entre les grans potències, les potències regionals tenen més opcions i actuen més com a agents lliures que com a aliats compromesos de les potències globals. Fa uns dies es van reunir en una capital asiàtica alguns dels ministres d'afers exteriors amb l'objectiu de negociar un acord per posar fi a les hostilitats regionals. Les desescalades recents suggereixen que la consciència regional evident al sud-est asiàtic en la dècada de 1960 podria estar arrelant a l'Orient Mitjà. A més a més, l'Iran i l'Aràbia Saudita han mantingut converses, la primera a l'abril del 2021 i, l'última ara fa poques setmanes que va culminar en un acord que sembla prou sòlid. Altres esdeveniments, com els acords d'Abraham o l'incipient acostament entre Turquia i Egipte, també suggereixen una tendència a la normalització. Malgrat això, Washington continua pensant que l'Orient Mitjà no pot estabilitzar-se sense la participació dels Estats Units, tot i que el context actual evidencia que el principal impuls a l'estabilització ha de venir de les potències regionals.

Daniel B. Baer Russia's Periphery Takes Note of Putin's Sudden Weakness

Els últims esdeveniments que han tingut lloc a Rússia, i molt especialment la revolta de Wagner i les seves conseqüències, tindran repercussions no només dins del país sinó també als països veïns. La guerra a Ucraïna iniciada per Putin ja ha comportat que països veïns com Armènia, Azerbaidjan, Kazakhstan, Moldàvia i Uzbekistan reconsiderin la seva percepció de les capacitats militars i la fiabilitat de Rússia com a aliats. En aquest context de pèrdua d'influència, el recent motí de Prigozhin ha revelat encara més les debilitats del règim de Moscou, posant de manifest la naturalesa personalitzada del poder i soscavant la seva autoritat. Tot i que l'impacte sobre els països veïns pot no ser immediatament significatiu, els esdeveniments desafien la dinàmica de poder i la política personalitzada que han donat forma a les seves relacions amb Rússia sota Putin. La rebel·lió també ha provocat que altres homes forts i líders de la regió qüestionin la seva dependència de Rússia i estiguin considerant camins alternatius. En aquest sentit, el paper secundari de Rússia en els conflictes entre Armènia i l'Azerbaidjan confirma la disminució de la seva influència a la regió, la qual també pot afectar la situació política de Geòrgia i dificultar el seu progrés democràtic. Això no obstant, l'autor afirma que els contratemps als quals s'enfronta Putin no creen automàticament una obertura per a la Xina a Àsia Central, ja que la Beijing ja havia establert anteriorment llaços econòmics i polítics a la regió. A més, la

personalització del poder del líder xinès Xi Jinping fa que la debilitat de Putin sigui una preocupació més que una oportunitat per a la Xina. Els esdeveniments al voltant del motí desafien la percepció d'invencibilitat de Putin i plantegen dubtes sobre l'estabilitat del seu règim. Això serveix com a recordatori que els règims autoritaris poden semblar estables fins que vacil·len inesperadament. En definitiva, l'impacte a llarg termini d'aquests esdeveniments, tant a Rússia com més enllà, és incert i requerirà més anàlisis i estudis.

Andrea Rizzi Todo el mundo vio el rayo. Putin y sus aliados temen el trueno y el diluvio

Després del motí de Wagner, la debilitat del president rus ha quedat exposada, i això és un fet essencial per als règims autoritaris, que no es fonamenten en el lliure consens, sinó en projectar força i infondre por. Tothom observa el que està passant, i ho fan amb especial inquietud els socis internacionals de Putin. Aquest, alhora, té motius per témer que la nova situació el posi en una situació encara més incòmoda. Beijing és un soci fonamental per a Moscou. No són aliats en sentit formal però han anat estrenyent una relació estratègica cada cop més coordinada, amb el comú denominador del desig de revertir la supremacia occidental. És una relació desequilibrada, amb una Rússia dependent de la Xina per superar les dificultats provocades per les sancions occidentals. Beijing ha augmentat les compres d'hidrocarburs russos i ha incrementat les exportacions cap a Rússia però és molt curós a no fer cap pas que pugui motivar sancions secundàries dels Estats Units contra les seves empreses i perjudicar el comerç amb Occident. La Xina no vol que Rússia perdi a Ucraïna, perquè això seria una victòria dels EUA, ni que col·lapsi el règim de Putin. Però, malgrat les declaracions formals, manté suspicàcies cap a Moscou, i no considera Rússia res més que una eina convenient per avançar cap als seus objectius. Iran és un altre país clau en l'eix que intenta oposar-se a la primacia occidental i planteja una visió de l'ordre mundial en què es relativitzin els conceptes de democràcia i drets humans. Teheran, a més, és important per a Moscou perquè, a diferència de la Xina, li dóna suport militar directe amb el subministrament de drons. Ambdós països estan sotmesos a sancions occidentals i cooperen per sobreposar-s'hi. Pocs líders internacionals hauran seguit la crisi amb tanta atenció i inquietud com Alexandr Lukaixenko, totalment dependent del suport de Rússia per a la seva supervivència política, i que va acabar assumint un paper d'intermediari que li ha donat projecció internacional. La lògica fa pensar que el seu paper a la sortida negociada va ser merament formal, no substancial. Manca del poder necessari per influir, i va ser simplement un útil intermediari per segellar una solució provisional. El desembarcament al seu país de Wagner representa alhora un possible avantatge i un risc. Bielorrússia és un Estat vassall de Rússia, i acollir al seu territori els mercenaris expulsats és una carta amb què es pot jugar. Alhora, és un problema de gestió amb potencial incendiari. Diversos països africans han seguit amb especial atenció la crisi perquè mantenen una estreta relació amb Rússia en la qual Wagner és el principal actor. El conglomerat, present a països com Mali, República Centreafricana, Líbia o Burkina Faso, ha estat els darrers anys proporcionant serveis de seguretat, assessorament, propaganda, i involucrant-se a més en activitats d'extracció minera que són el pagament pels serveis prestats. L'autor conclou que no sembla possible un retorn a l'estatus quo anterior. El temps dirà quines seran les conseqüències, una incògnita inquietant per a socis i enemics, a la vista de l'arsenal de

milers de bombes atòmiques de què disposa qui mana a Rússia.

The Economist The Humbling of Vladimir Putin

L'article assenyala que Putin fa molt de temps que ha fracassat com a reformador, després d'haver presidit una corrupció cada cop més profunda i un estancament econòmic i incapaç de fer de Rússia res més que un proveïdor d'hidrocarburs just quan l'era del petroli i el gas s'està acabant. També ha fallat com a comandant en temps de guerra, ja que 16 mesos després d'iniciar una invasió d'Ucraïna que esperava acabar en qüestió de dies, el conflicte s'ha empantanegat. Ara ha demostrat que ni tan sols pot exercir la principal responsabilitat d'un líder, la de garantir la seguretat de l'estat. Tant si la caiguda de Putin arriba aviat, com d'aquí a mesos o anys, el president de Rússia és un líder fallit, no és tant un tsar, sinó simplement el principal cap d'una banda de delinqüents que ha estat saquejant Rússia. Yevgeny Prigozhin, el líder del Grup Wagner, serveix com a mirall de tot el que hi ha de menyspreable en Putin. Un ex-presidiari convertit en restaurador reciclat en mercenari a l'Àfrica, Síria i Ucraïna, Prigozhin ha ascendit gràcies a la paranoia i la brutalitat de Putin. El president rus desconfia del seu propi exèrcit, així que necessitava una banda lleial de matons. I per amagar algunes de les seves accions més menyspreables a l'estranger, va permetre a contractistes militars privats com Wagner cometre crims de guerra a tres continents, a la vegada que també utilitzava Prigozhin per interferir en les eleccions estrangeres, inclosa la que va portar Donald Trump al poder el 2016. El motí de Wagner també ha exposat un Putin que sembla haver perdut el contacte amb la realitat i la revolta sembla haver pres el Kremlin per sorpresa; tan corroides estan les agències d'intel·ligència sota la presidència d'un antic espia. *The Economist* adverteix que el món ha de preparar-se ja per haurà d'estar preparat per quan Putin perdi el poder ja que un hipotètic col·lapse de l'ordre en un país amb més de 4.000 ogives nuclears seria aterridor.

Catalunya, España, Europa

Maurice Glasman Old Europe is dead

La guerra a Ucraïna ha trencat l'eix francoalemany que en el seu moment va definir Europa mentre el Regne Unit i Polònia prenen el comandament. Segons l'autor, a Europa hi havia dues institucions polítiques supranacionals: una era la Unió Europea i l'altra era la Federació Russa, que inclou Kaliningrad, Txetxènia i, des del 2014, Crimea; Geòrgia, Armènia i Bielorússia romanen estretament alineades, políticament, econòmicament i militarment. La Unió Europea disposava d'un lideratge compartit entre França i Alemanya, amb França assumint el paper militar i diplomàtic predominant i Alemanya l'econòmic. El marc jurídic es basava en la primacia del dret de la UE dins dels estats membres. Això va provocar tensions significatives tant a l'est com a l'oest d'Europa. Polònia i Hongria van discrepar fortament sobre qüestions socials, però es van mantenir dins del bloc pel que fa a la política econòmica. No obstant, la invasió d'Ucraïna va moure el focus de l'àmbit econòmic al militar, i al nord i l'est d'Europa estan molt atents a les intencions russes. La principal preocupació és que un enfrontament militar directe amb Rússia traslladaria el

poder i els recursos a l'OTAN, la qual cosa comportaria un ressorgiment del poder dels Estats Units (i del Regne Unit) a Europa. De fet, la incorporació de Polònia, Hongria i la República Txeca a l'OTAN al 1999, seguida dels països bàltics, Bulgària, Eslovàquia i Eslovènia l'any 2004, va canviar significativament l'equilibri militar de poder i ara s'estan reproduint aquests canvis. D'altra banda, es va assumir àmpliament dins del discurs polític acadèmic i de les elits que el *Brexit* conduiria a la marginació de Gran Bretanya dins d'Europa i a la consolidació de l'eix francoalemany dins de la UE, però ha estat el cas contrari. Després de la invasió d'Ucraïna, el Regne Unit va adoptar una posició inequívoca de suport militar i polític a Ucraïna i va liderar la resposta política d'Europa occidental amb una sèrie de sancions econòmiques sense precedents contra Rússia.

Michael Malinconi Asia, la gran incògnita europea

La guerra a Ucraïna ha influït en la manera com la UE i la comunitat internacional contemplen les tensions a l'estret de Taiwan. En aquest marc, la UE subratlla la importància del suport de la comunitat internacional al dret de l'illa a l'autodefensa, així com la importància del respecte al dret internacional. Brussel·les creu que la manera més eficaç de dissuadir un atac és subratllar públicament l'enllaç democràtic entre la UE i l'illa i el suport a l'Estat de dret. Tot i això, continua existint una bretxa entre les ambicions i les polítiques reals. La convergència procedeix sobretot dels poders legislatius de la Unió, més que no pas dels seus actors executius, i evita les qüestions crítiques del reconeixement diplomàtic i simbòlic. La voluntat de la UE d'exercir un paper més proactiu a l'Indo-Pacífic ja es va posar de manifest el setembre del 2021 amb la publicació de l'Estratègia de Cooperació a l'Indo-Pacífic. En els darrers anys, la imatge de la Xina a Europa s'ha deteriorat de manera considerable. Les acusacions d'abusos contra els drets humans a Xinjiang, la brutal repressió de les protestes a Hong Kong, els escàndols del 5G i l'ambigua postura de Pequín davant la invasió d'Ucraïna han portat molts estats europeus a percebre la RPC com a soci en què no es pot confiar. Ja el 2019, la UE va qualificar la RPC com un competidor econòmic i un rival sistèmic. L'any passat, durant la sessió informativa sobre la cimera UE-Xina del 2022, Borrell va advertir que donada la creixent assertivitat de la Xina, tant a l'interior com a l'exterior, resulta clar que no compartim els mateixos valors polítics i va titllar els diàlegs de la UE i la Xina sobre drets humans i la guerra a Ucraïna de diàleg de sords. Tot i això, la RPC continua sent un soci econòmic crucial per a Brussel·les. Tot i les declaracions de Merkel, Macron i Borrell sobre la fi de la ingenuïtat europea respecte a la Xina, la UE ha demostrat fins ara ser incapaç d'adoptar una estratègia única, ferma i coherent. Les relacions comercials importants de molts estats membres amb Beijing, les divergències internes sobre com acostar-se al país i els reptes de seguretat a les portes d'Europa han suscitat diferents opinions al si de les institucions comunitàries. Molts membres europeus potser vegin Beijing com a competidor, però no el consideren un rival estratègic i no comparteixen l'opinió dels EUA sobre la necessitat d'una contenció tecnològica, econòmica o política. La UE està reforçant cada cop més els seus lligams econòmics, tecnològics i polítics amb Taipei. No només per un interès econòmic propi, sinó també com a part d'una estratègia més àmplia de reequilibratge de les ambicions europees a l'Àsia oriental. Brussel·les creu que, com que no té un poder militar significatiu a la regió, el suport públic a la puixant democràcia taiwanesa i a un ordre internacional basat en

normes és l'única manera eficaç de dissuadir una escalada de tensió a l'Estret. Taiwan representa una bona prova de credibilitat per a les ambicions de la UE, a nivell mundial i a l'Indo-Pacífic. La qüestió del reconeixement diplomàtic continua sent problemàtica, però l'actual entorn geopolític exigeix una claredat estratègica cada vegada més gran sobre la voluntat d'Occident de defensar Taiwan. Aquesta claredat sobre les finalitats s'ha de combinar amb l'ambigüitat sobre els mitjans per preservar la flexibilitat, reduir els riscos d'escalada i comunicar eficaçment les intencions.

Suzanne Lynch Europe swings right — and reshapes the EU

L'autora analitza el gir cap a la dreta que s'està produint en la política europea, amb un nombre creixent de governs i partits inclinats més cap a la dreta o alineant-se amb faccions d'extrema dreta. Aquesta tendència s'ha observat a països com Itàlia, Finlàndia, Grècia i Alemanya, i s'espera que Espanya i Eslovàquia segueixin el mateix camí en les properes eleccions. Lynch adverteix que el canvi tindrà un impacte significatiu en diverses àrees com ara el canvi climàtic, els drets reproductius i la immigració, i suggereix que aquesta deriva cap a la dreta podria remodelar Europa i influir en la presa de decisions dins de la UE. En aquest sentit, considera que les properes eleccions al Parlament Europeu poden donar lloc a una Brussel·les més conservadora, que pot afectar qüestions com l'expansió de la UE, les relacions comercials amb la Xina i l'aplicació de l'estat de dret als estats membres. Lynch adverteix que els possibles guanys electorals dels partits de dreta podrien reforçar el Partit Popular Europeu (PPE) de centredreta i el grup de Conservadors i Reformistes Europeus (ECR), que inclou partits d'extrema dreta com *Fratelli d'Italia* i el Partit de la Llei i la Justícia de Polònia. L'article també destaca les properes eleccions a Espanya, Polònia i Eslovàquia, on els partits de dretes o populistes lideren les enquestes. En definitiva, Lynch destaca les importants implicacions del gir cap a la dreta d'Europa, tant a nivell intern com dins de la UE, i subratlla que aquesta tendència podria tenir conseqüències profundes per al futur del projecte europeu.

Nathalie Tocci Enlargement's back on the political agenda

L'autora exposa com la invasió de Rússia a Ucraïna he revifat el debat sobre l'ampliació de la Unió Europea i l'OTAN, procés que portava estancat des de la dècada de 2010 degut a les crisis que travessava Europa i a la confrontació de Rússia amb Occident. Tocci repassa la llista dels països candidats o que ja han iniciat les negociacions per entrar a la UE, i d'altres que han aconseguit entrar (o estan a les portes d'entrar) a l'OTAN. També esmenta les motivacions que hi ha al darrere d'aquests canvis i la necessitat de reformes tant als països candidats com a les institucions de la UE, per tal que l'ampliació sigui viable. D'altra banda, assenyala el dilema al qual s'enfronta l'OTAN davant de la situació d'Ucraïna, que podria obligar a l'organització a participar en la guerra contra Rússia o, per contra, deixar a l'estacada al país davant d'un futur incert. L'autora també planteja diverses preguntes sobre les conseqüències catastròfiques per l'economia europea que podria suposar la no ampliació, tenint en compte les despeses que han suposat la pandèmia, la crisi energètica i les ajudes facilitades a Ucraïna. Pel que fa a l'OTAN, Tocci afirma que, tot i Occident

considera que n'hi ha prou amb enviar armament a Ucraïna, aquesta opció no garanteix la seguretat del país. Finalment, afirmant que l'ingrés d'Ucraïna a l'OTAN no serà immediat, sinó que es tracta d'un procés a llarg termini.

Mary Lawlor EU's values should dictate an ethos of hospitality

L'autora argumenta que les violacions dels drets dels migrants i el silenciament dels defensors dels drets humans són la conseqüència d'una mentalitat de seguretat i control. Arran de la tragèdia que es va produir a mitjans d'abril davant de les costes gregues, afirma que s'hauria pogut evitat ja que les autoritats gregues van ser alertades i tenien l'obligació segons el dret internacional d'intervenir, donada la massificació i la pèrdua de control del vaixell. De fet, tots els estats membres de la Unió Europea hi estan obligats pel Conveni Europeu de Drets Humans. Lawlor denuncia que des de fa anys la capacitat de recerca i rescat de la UE s'ha reduït i la solidaritat, fins i tot mitjançant operacions de rescat dutes a terme per civils, s'ha reprimat. Tot i així, a tota la UE i als països fronterers, els defensors i defensores dels drets humans que es neguen a acceptar aquesta situació fa anys que actuen en solidaritat amb les persones migrants, refugiades i sol·licitants d'asil. En alguns casos les organitzacions han sofert restriccions administratives o sancions, que també formen part del relat criminalitzador al qual s'enfronten els defensors dels migrants, així com canvis legislatius que han dificultat -en alguns casos pràcticament impossibilitat- que els grups de defensa dels drets dels migrants puguin fer la seva feina.

Adam Ramsay Is Ireland getting ready to unite?

L'article analitza la voluntat del Sinn Féin (SF) de reunificar Irlanda després d'haver guanyat les eleccions a l'Assemblea d'Irlanda del Nord i d'estar a punt de fer-ho, també, a la República d'Irlanda i subratlla que a partir del 1997 el SF va començar a augmentar significativament la seva popularitat i la seva influència política fins a arribar al punt actual, on és probable que guanyi les eleccions legislatives del 2025. L'autor explica les causes de l'èxit del Sinn Féin a les dues Irlandes. D'una banda, argumenta que la creixent popularitat del partit dins la República es deu a la seva ideologia d'esquerres, que pretén facilitar l'accés a l'habitatge i instaurar un sistema nacional de salut, per la qual cosa ha aconseguit guanyar el suport dels votants més joves. De l'altra, en el cas d'Irlanda del Nord, l'autor subratlla la importància del vot femení en el creixement del SF i també la falta de participació dels votants unionistes pro-britànics degut al cansament generalitzat cap al DUP. A continuació, menciona algunes de les condicions que fan més atractives la unificació pels habitants d'Irlanda del Nord, entre les quals es troben un millor sistema sanitari i millors ajudes socials, entre d'altres. Tot seguit, fa referència a l'Acord de Divendres Sant, el qual obliga a convocar un referèndum a Irlanda del Nord si la majoria de la població ho demana. L'autor apunta com es podria arribar a produir un canvi en l'opinió dels votants indecisos: primer, si el Sinn Féin guanya les eleccions a la República, hauria de complir les seves promeses; segon, a Irlanda del Nord s'hauria de demostrar als votants indecisos que la unificació suposaria millores en la justícia social i l'estil de vida (en comparació amb el Regne Unit); i, tercer, en cas que aparegués un nou

partit pro-britànic amb una ideologia tirant cap a l'extrema dreta, seria més fàcil convèncer als votants que la millor opció és la unificació.

François Dubet La répétition et la rage, au cœur des émeutes françaises

Durant quaranta anys, les revoltes urbanes a França han estat dominades per la ràbia dels joves que han atacat símbols d'ordre i l'Estat, ajuntaments, centres socials, escoles, després empreses... En tots els casos, també hi ha un buit institucional i polític en la mesura que actors locals, càrrecs electes, associacions, esglésies i mesquites, treballadors socials i professors admeten la seva impotència i ja no són escoltats. Finalment, cadascú fa el seu paper: la dreta denuncia la violència i estigmatitza els barris i les víctimes de la policia; l'esquerra denuncia les injustícies i promet noves polítiques socials als barris desafavorits. La reiteració dels disturbis urbans permeten extreure algunes lliçons relativament senzilles. D'una banda, les diferents polítiques urbanes aplicades no han aconseguit els seus objectius. Durant 40 anys s'han dedicat esforços considerables a millorar els allotjaments i les instal·lacions. Els pisos són de millor qualitat, hi ha centres socials, escoles, col·legis, línies d'autobús... D'altra banda, la barreja social i cultural dels barris s'ha deteriorat. Molt sovint, els habitants són pobres, precaris i immigrants o procedents d'immigracions successives. Però sobretot, els que tenen més èxit marxen del barri i són substituïts per veïns encara més pobres i vinguts de més lluny. Així, l'entorn físic millora mentre l'entorn social es deteriora. Tot i que molts es resisteixen a parlar de guetos, el procés social en funcionament és, efectivament, el de la guetització, d'una escissió creixent entre els barris i el seu entorn, d'una autosegregació imposada que es reforça des de dins. Malgrat les polítiques socials i la feina dels electes, els barris no tenen recursos institucionals i polítics propis. Si antigament els barris obrers estaven controlats per partits, sindicats i moviments d'educació popular, ara els barris no disposen de cap portaveu. Tanmateix, hi ha nous elements en aquesta tràgica repetició. En primer lloc, l'ascens de l'extrema dreta, amb un relat perfectament racista que parla de salvatgeria associada a la immigració. La segona novetat és la paràlisi política i intel·lectual de l'esquerra que denuncia les injustícies, que de vegades dona suport als aldarulls, però que no sembla tenir solució política més enllà d'una reforma necessària dels cossos policials.

Democracia, diversidad y cultura

Jacopo Barigazzi et al. Migration mutiny: EU summit deadlocks

L'article analitza la situació de les polítiques migratòries a la Unió Europea i l'oposició d'Hongria i Polònia a adoptar una política comuna de consens. Durant la cimera de finals de juny, Hongria i Polònia es van posicionar en contra d'un acord migratori recent i van bloquejar qualsevol declaració dels líders de la UE sobre el tema. El líder hongarès i polonès van declarar que si no s'abordaven les seves preocupacions, no s'avançaria amb la declaració final, i així va ser. La raó subjacent darrere del bloqueig d'Hongria i Polònia va ser una protesta per un acord migratori que 21 dels 27 països de la UE van impulsar al mes

de maig per reubicar migrants a tot el continent. També es va destacar l'augment dels atacs contra la immigració, fins i tot en llocs com Irlanda, que tradicionalment han escapat de les tendències antiimmigració, així com l'augment de popularitat dels partits d'extrema dreta, alimentats pel sentiment xenòfob. La migració ha estat durant molt de temps un dels temes més espinosos per a la UE. Des de la crisi migratòria del 2015, el bloc no ha aconseguit reformar el procés per acollir i reubicar els sol·licitants d'asil, però al maig, finalment, després de mesos de tenses negociacions, la majoria de països van arribar a un acord que, en poques paraules, establiria un procediment d'asil més estricte a la frontera per als migrants considerats poc probables de ser acceptats. També crearia un sistema que donés als països de la UE l'opció d'acceptar un nombre determinat de migrants cada any o alternativament contribuir a un fons conjunt de la UE.

Justin Gest The World's Immigration Policies Are Outdated. Here's How to Catch Up

L'autor revela els problemes i les carències legislatives que hi ha actualment en l'àmbit de la immigració, que al seu entendre són causades per la falta d'actualització de les polítiques migratòries. En primer lloc destaca la Convenció de Ginebra (1951), que distingeix i classifica dos tipus de migrants: els voluntaris i els forçats. Seguidament, explica el conflicte que hi ha entre una naturalesa migratòria canviant, i unes regulacions d'admissió internacionals que s'han mantingut invariables des del 1951, i que deixen desemparats una part dels migrants forçats, ja que no tenen en consideració les noves amenaces que pateixen alguns països. Argumenta que el dret internacional no s'ha adaptat per abordar les amenaces modernes com la violència i els conflictes causats per bandes armades o milícies civils, la pèrdua de terres cultivables o habitables a causa del canvi climàtic, el col·lapse econòmic de molts països, que empeny les persones a emigrar, etc. Si bé alguns d'aquests problemes no són nous, s'han multiplicat l'efecte crida entre candidats a la migració i per consegüent s'ha incrementat molt el seu nombre, gràcies a sistemes de transport més accessibles, a la comunicació d'oportunitats de mobilitat a través d'Internet i a la intensificació d'aquestes amenaces.

Hicham Alaoui Effervescence féministe au Proche-Orient

L'onada de protestes a l'Iran provocada per la mort de l'estudiant Mahsa Amini el setembre de 2022 posa de manifest la importància creixent de la qüestió de l'empoderament de les dones a l'Orient Mitjà. L'autora argumenta que és fonamental analitzar aquesta qüestió evitant confiar únicament en les posicions d'Occident, que tendeix a explotar o caricaturitzar les desigualtats de gènere a la regió. També cal superar l'elecció entre dues opcions esbiaixades: atribuir l'opressió de les dones a les arrels culturals o al colonialisme. Per entendre la lluita de les dones a l'Orient Mitjà, considera important examinar els termes ideològics i polítics en què s'ha construït la qüestió del gènere, tant a Occident com a les societats del Pròxim Orient. Això ajuda a aclarir els llegats del passat i les noves oportunitats per desafiar el patriarcat i amplificar les veus marginades. L'autora afirma que el colonialisme europeu va transformar profundament les normes misògines a la regió. Ha

congelat les prescripcions de la Sharia, que abans estaven subjectes a diverses interpretacions, en un codi de lleis uniforme i immutable. A més, les normes colonials van quedar recollides en els codis civil i penal imposats a les societats locals. Aquestes transformacions han tingut un impacte durador en les normes de gènere a l'Orient Mitjà. L'article també destaca els carrerons sense sortida del despotisme il·lustrat, on els governs colonials i autoritaris afirmaven alliberar les dones musulmanes mentre exercien el poder opressor sobre la població en general. Les polítiques colonials i estatals sovint van criminalitzar les relacions entre persones del mateix sexe i van promoure estereotips culturals que ignoraven les realitats locals. L'autora considera que Occident ha adoptat un enfocament problemàtic de la igualtat de gènere a les societats musulmanes imposant les seves pròpies idees i utilitzant la qüestió dels drets de les dones com a mitjà de dominació. Tanmateix, aquest enfocament no va donar els resultats esperats i sovint es va veure com una interferència imperialista. A més, el feminisme d'estat ha estat utilitzat pels règims autoritaris per consolidar el seu poder atorgant drets limitats a les dones sense desafiar la pròpia estructura de poder. Les institucions multilaterals i les ONG també han adoptat un enfocament fragmentat que ignora la democratització global i perpetua el símbol de l'emancipació sense canvis reals. En darrer terme, l'autora destaca la necessitat d'un enfocament més matisat per entendre la lluita de les dones a l'Orient Mitjà. Alerta contra els plantejaments unilaterals d'Occident i subratlla la importància de qüestionar els marcs ideològics i polítics en què s'han construït les qüestions de gènere. També destaca els límits del feminisme d'estat i els enfocaments importats que no desafien les estructures de poder opressores.

Mathew Lawrence Making democracy safe from capitalism

L'article discuteix el concepte de "crack-up capitalism" i explora com els arquitectes de la governança neoliberal han intentat històricament protegir el capital de la interferència democràtica. Destaca la creació d'enclavaments, coneguts com a «zones», on el capital opera segons les seves pròpies normes i reglaments, lliure de supervisió democràtica. Aquestes zones tenen formes diverses, com ara ports lliures, zones econòmiques especials i fins i tot criptomonedes. Han permès pràctiques com l'evasió fiscal, l'explotació laboral i l'aïllament del poder corporatiu de la regulació. Tot i que històricament s'associa a la dreta llibertària, l'article planteja la qüestió de com seria una política de zona feta des de l'esquerra. Suggereix que una visió progressiva de la zona podria implicar donar suport a formes democràtiques d'empresa, desenvolupar l'entorn construït segons les necessitats de la comunitat i experimentar amb zones econòmiques especials que imposen condicions favorables al treball i al clima. A més, explora exemples d'iniciatives existents que s'alineen amb una visió d'esquerres de la zona, com ara el model Preston, les economies solidàries i el moviment cooperatiu. Tanmateix, l'article assenyala tres limitacions estratègiques d'un enfocament basat en zones. En primer lloc, les excepcions progressives solen funcionar dins dels marcs legals i fiscals existents, sense poder forçar una separació genuïna del sistema vigent. En segon lloc, una agenda centrada en enclavaments i sortida pot estar delimitada geogràficament i orientada defensivament. Finalment, les crisis que ens enfrontem requereixen una transformació sistèmica, que requereix una actuació a escala institucional per remodelar la coordinació econòmica, reimaginar els marcs legals i

fomentar la cooperació internacional. L'article proposa tres objectius entrelaçats per a una política progressista: democratitzar la producció, desmercantilitzar l'oferta i descarbonitzar la societat. Subratlla la necessitat de democratitzar els llocs de treball i les comunitats, reorganitzar la provisió de béns i serveis per superar la inseguretat i construir un futur postcarboni que abordi l'explotació del treball i la natura. L'agenda inclou polítiques com ara una renda vital, l'apoderament dels treballadors, la propietat pública democràtica, la democràcia energètica, la governança justa de la intel·ligència artificial i la fiscalitat sobre la riquesa i la renda del capital. Tot i que l'article reconeix el suport creixent a aquesta agenda a la política britànica, subratlla la necessitat d'esforços socials, culturals i polítics sostinguts per desafiar el poder arrelat i mobilitzar una majoria popular. Conclou afirmant que cal una visió més àmplia basada en l'ampliació de l'abast i el poder de la democràcia per protegir la democràcia del capitalisme i construir un futur més just i segur.

Economía, bienestar e igualdad

Ray Dalio Why the World Is on the Brink of Great Disorder

Aquest article es basa en el llibre *Principles for Dealing with the Changing World Order* (Simon & Schuster, 2021) del mateix autor on analitza el panorama econòmic i polític actual, així com les forces que fan canviar l'ordre mundial. Dalio es basa en la seva experiència en els estudis dels cicles històrics que permeten entendre el funcionament de l'economia. Explica que estudiar la bombolla de deute del 1920 que posteriorment va portar a la Gran Depressió li va permetre anticipar la crisi financera del 2008. D'altra banda, mitjançant l'anàlisi de fets econòmics ocorreguts al llarg de la història, l'autor ha pogut identificar tres factors indicadors de grans crisis financeres que anomena «Gran Cicle»: el creixement del deute, les diferències de riquesa, ingressos i valors i el creixement del populisme, i finalment els conflictes internacionals que sorgeixen entre les potències mundials en temps crisi econòmica. També esmenta dos aspectes addicionals: els factors naturals i els avenços tecnològics que fan progressar la productivitat i el nivell de vida. Tots aquests factors es reforcen els uns als altres i produeixen canvis en l'ordre mundial. Dalio adverteix sobre els riscos que podria produir el creixement insostenible del deute i alerta de la possibilitat que, degut al poc marge de benefici dels interessos, no hi hagi gaires creditors interessats a comprar deute, la qual cosa podria portar a un increment dels interessos, o bé a la devaluació de la moneda. Finalment, destaca que el futur és incert degut als avenços tecnològics i a l'augment dels desastres naturals ocasionats pel canvi climàtic.

Mairead McGuinness The case for a digital euro

L'article presenta l'euro digital com una alternativa fiable al pagament en efectiu i un mètode inclúsiu per a les persones sense comptes bancaris o per als grups vulnerables. Fa poques setmanes, la Comissió Europea ha pres dues decisions claus. En primer lloc, han decidit protegir l'efectiu com a forma de pagament acceptat, però també oferir una opció addicional. En segon lloc, s'ha proposat una llei que permeti al BCE emetre un euro digital,

si ho considera viable. Per tant, l'euro digital seria un complement de l'efectiu, no un substitut. A més, igual que l'euro físic, l'euro digital es podria utilitzar a qualsevol lloc de la zona euro. Tindria una funció similar a l'efectiu: proporcionar accés a una forma de pagament fiable i fàcilment accessible, però de manera digital. D'altra banda, l'euro digital podria donar suport a la inclusió financera. Cal tenir en compte, però, que hi ha col·lectius que depenen en gran mesura de l'efectiu, la cosa que els pot posar en situació de risc ja que els diners en efectiu s'utilitzen cada vegada menys. L'euro digital donaria a tothom una opció digital per pagar, i fins i tot es podria utilitzar sense un compte bancari. Finalment, una moneda única digital podria donar suport a la innovació i actuar ara pot ajudar a modernitzar els pagaments, protegir la privacitat dels consumidors i permetre que aquells que ho desitgin puguin continuar utilitzant diners en efectiu. Si altres parts del món introdueixen les seves pròpies monedes digitals, com sembla probable, s'ha de mantenir la importància de l'euro a nivell internacional. I en fer-ho, ajudar a garantir l'estabilitat del sistema monetari i financer per a les generacions futures.

Paul Krugman Me sorprende que con estos tipos de interés la economía solo se haya ralentizado

En aquest article Krugman se sorprèn que la desinflació no hagi estat més ràpida a Europa, encara que si els Estats Units serveixen com a indicador, tot arribarà. En qualsevol cas, afirma que fa un any els optimistes intentaven posar excuses per explicar per què les dades eren pitjors que la realitat. Ara és al revés, són els pessimistes els que estan advertint que les dades poden fer una impressió equivocada. També apunta que les previsions han estat consistentment errònies: massa optimistes amb la inflació i massa pessimistes amb la feina. Krugman també afirma que allò que importa és l'economia real, no els mercats. La creença dels banquers centrals que la credibilitat és un factor important per a la batalla contra la inflació no es recolza en cap dada. Per descomptat, el que facin té importants efectes sobre l'economia, però la seva creença que la credibilitat dels mercats és clau està molt menys justificada del que pensen. Pel que fa a la inflació, considera que els salaris no n'han elevat directament perquè els beneficis han augmentat més que els sous. I alguns dels increments de marges, encara que no tots, reflecteixen una explotació del poder de mercat. Afirma que la proposta de la dreta espanyola de baixar impostos és la gran idea zombi que els impostos baixos són un estímul econòmic a llarg termini i manifesta que, sent realistes, com es faria una contracció fiscal? S'està gastant majoritàriament en coses bones i les pujades d'impostos són impossibles. Ara com ara, tot recau en la política monetària.

Sostenibilidad y cambio climático

Gérard Horny Pour lutter contre le changement climatique, il faut plus de mondialisation

Des de fa trenta anys, els organismes internacionals repeteixen que és absolutament necessari reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle i que tothom es compromet a fer-ho, tard o d'hora, amb més o menys rapidesa. Malgrat això, aquestes emissions han

continuat augmentant durant trenta anys, aturant-se només quan es produeix una crisi econòmica o financera. La solució, ateses les colossals inversions privades que seran necessàries per a una transició energètica exitosa i l'adaptació al canvi climàtic, només es pot produir si els estats prenen les decisions necessàries per dirigir el capital en la direcció desitjada. El problema és que els estats persegueixen polítiques de poder que sovint entren en conflicte amb la recerca del bé comú. I en aquestes polítiques de poder, l'explotació dels combustibles fòssils és un actiu del qual no ens podem privar sense uns arguments concrets. Però la proliferació d'aquests procediments i la mobilització d'activistes ecologistes no haurien de generar massa il·lusions sobre la pressió exercida sobre els líders polítics: no és tan forta com es podria creure. Així, un estudi recent de l'OCDE sobre el comportament de les llars i el medi ambient realitzat a nou països (Bèlgica, Canadà, Estats Units, França, Israel, Països Baixos, Regne Unit, Suècia i Suïssa) és molt instructiu. Aquest estudi revela que el canvi climàtic i altres problemes ambientals s'han convertit en una veritable preocupació als països desenvolupats, però sempre després de problemes de seguretat i econòmics. Els enquestats estan disposats a canviar el seu estil de vida per millorar el medi ambient, però amb la condició que no els impliqui despeses addicionals, que sigui fàcil d'implementar i no comporti una pèrdua de confort. La conclusió és clara: si els governs volen avançar cap a una economia sostenible, han d'evitar temes sensibles com l'impost sobre el carboni i treballar per aportar noves solucions fàcilment accessibles i poc restrictives. També han de tenir en compte que la majoria de votants tenen altres inquietuds i que per tant cal actuar en aquest àmbit amb molta sensibilitat.

Mike Hemsley Europe's green transition: securing the material base

L'autor apunta un dels reptes als que s'enfronta la transició verda a la Unió Europea: no hi ha vies clares per a les cadenes de subministrament d'energia neta en la mineria i la indústria. Els xocs globals dels últims anys, inclosa la pandèmia, la invasió d'Ucraïna i la consegüent inflació dels preus de les matèries primeres, han interromput les cadenes de subministrament de tecnologies netes. Això ha provocat preus més alts per a la tecnologia eòlica i les bateries, i caigudes de preus en els panells solars. En el cas d'Europa, aquesta dependència de les importacions de matèries primeres i components és major i, per tant, està exposada a xocs importants en les cadenes de subministrament. Hemsley argumenta que la producció d'energia neta no hauria de ser un joc de suma zero. De fet, es preveu que la demanda de totes les tecnologies netes augmenti tan ràpidament que la fabricació europea podria complementar la mineria i la fabricació en altres llocs. Un estudi recent de la Comissió de Transició Energètica conclou que, especialment per al coure (utilitzat en totes les tecnologies netes) i el liti (necessari per a les bateries), serà difícil de satisfer la creixent demanda fins al 2030. A més, els alts costos inicials de capital per a la fabricació a la UE i els alts preus de l'energia s'han de sospesar amb prioritats polítiques, com ara el potencial de nous llocs de treball i ingressos fiscals, així com consideracions geoestratègiques. La UE pot continuar sent influent en l'aplicació d'estrictes normes ambientals i socials, per exemple, ordenant que tots els processos de licitació de la Unió impliquin avaluacions de les emissions de carboni. També pot fomentar una nova generació de fabricació neta, de baix impacte i sostenible. Si no, la UE corre el risc de quedar-se

enrere, amb una major exposició als xocs internacionals i una base manufacturera debilitada.

Kira Taylor EU's Nature Restoration Law hangs in the balance ahead of decisive July vote

L'autora assenyala que la votació de la Llei de restauració de la naturalesa a la comissió de medi ambient del Parlament Europeu ha acabat en taules (44 vots a favor i 44 en contra) el que significa que la recomanació que votarà el Parlament Europeu (en primera lectura) al ple de juliol serà la de rebutjar la proposta esmenada de la Comissió Europea d'un text clau sobre l'estratègia de biodiversitat i el pacte verd europeu. Aquesta nova llei té com a objectiu recuperar almenys el 20% dels hàbitats terrestres i marins al 2030 i reparar tots els ecosistemes que necessitin restaurar-se al 2050. Els partits d'esquerres i ecologistes argumenten que aquesta llei és absolutament necessària ja que el 81% dels hàbitats naturals estan en mal estat. Això comporta el risc de provocar la pèrdua de biodiversitat, l'augment de les emissions de carboni i una major vulnerabilitat al canvi climàtic. Per exemple, els boscos europeus necessiten una restauració per reforçar-los contra els incendis i altres xocs causats per l'escalfament global, així com per augmentar el seu potencial de captura de carboni i la seva capacitat per protegir la biodiversitat. Això no obstant, la coalició de dretes considera que la llei suposarà la ruïna per al món rural, ja que obliga els agricultors a abandonar un 10% de les terres cultivables, i posa en risc la seguretat alimentària en limitar en excés l'ús de fertilitzants químics sense que hi hagi alternatives viables. El resultat de la votació suposa doncs una victòria momentània per a l'estratègia del líder del PPE, Manfred Weber, però ara la batalla es trasllada a Estrasburg on és el ple del Parlament qui tindrà l'última paraula durant una sessió en què es podran tornar a presentar esmenes.

Tess McClure & Amrit Dhillon Climate crisis linked to rising domestic violence in south Asia

Estudis recents relacionen l'augment de les temperatures degut al canvi climàtic amb l'augment de la violència contra les dones. Un estudi publicat per *JAMA Psychiatry* revela que un augment de 1°C en la temperatura mitjana anual estava relacionat amb un augment de més del 6,3% en incidents de violència domèstica física i sexual en tres països del sud d'Àsia: Índia, Pakistan i Nepal. L'estudi va fer un seguiment de 194.871 nenes i dones d'entre 15 i 49 anys entre 2010 i 2018, i les seves experiències en matèria de violència emocional, física i sexual. Després, va comparar aquestes dades amb les fluctuacions de temperatura durant el mateix període. Michelle Bell, professora de salut ambiental a la Universitat de Yale i coautora de l'estudi, afirma que hi ha moltes vies potencials, tant fisiològiques com sociològiques, a través de les quals una temperatura més alta podria afectar el risc de violència. De fet, la calor extrema pot afectar les collites, les economies, el món laboral i fer que les persones siguin incapaces de treballar, factors que poden posar a les famílies sota un gran estrès i fer augmentar les taxes de violència. Els investigadors van trobar que, tot i que hi va haver un augment de la violència relacionada amb la calor en tots

els grups d'ingressos, els augments més grans es van produir entre les llars rurals i de baixos ingressos. Un altre estudi, de la Universitat de Fudan, a Xangai, se suma a un cos creixent d'investigacions que mostren com l'augment de les temperatures pot generar un món més violent, especialment per a les dones. Altres investigacions anteriors van trobar que quan arriba una onada de calor, el risc de femicidi augmenta un 40%, i a Kenya, les dones de regions on es van experimentar fenòmens meteorològics severos, tenien un 60% més de probabilitats de denunciar violència de parella. A més de factors socials i econòmics, la calor pot afectar al cos humà: hi ha una evidència creixent que la calor extrema pot afectar l'estrès, reduir les inhibicions, augmentar l'agressivitat i exacerbar les malalties mentals.

Innovación, ciencia y tecnología

Evgeny Morozov The True Threat of Artificial Intelligence

L'article analitza la creixent preocupació al voltant de la perillositat de la Intel·ligència artificial (IA) i del seu impacte en la societat. Morozov introdueix, a més, el concepte d'Intel·ligència Artificial General (IAG) —que fa referència a la IA capaç de dur a terme tasques intel·lectuals. L'autor ressenya les opinions de diferents experts sobre la necessitat de gestionar els riscos de la IAG i reflexiona sobre el potencial que té per impulsar l'economia i el coneixement científic. Morozov assenyala que el veritable perill de la IAG no es troba en una possible rebel·lió dels robots, sinó en els riscos polítics associats en tant que, fins i tot si s'aconsegueix desenvolupar una IA segura, no complirà necessàriament amb les promeses de progrés esperades. Després, suggereix que la creença en la inevitable arribada de la IA —ideologia que anomena «IAGisme»— distreu de la investigació necessària per a trobar millors maneres d'augmentar la intel·ligència humana. Afegeix que aquesta ideologia podria ser una aliada del neoliberalisme en tant que considera que la IAG reforçarà els principis neoliberals, que han estat els causants de la Gran Recessió, entre d'altres crisis, i defensa que aquesta tecnologia empitjorarà el món en comptes de millorar-lo. A més, fa referència a exemples com els d'Uber i Theranos per il·lustrar com la implementació de la IAG podria portar a una dependència excessiva del sector privat excessiva, i a resultats negatius tant per als usuaris com per als inversors. D'altra banda, Morozov qüestiona la capacitat de les empreses privades de salvar el món —i de fer-ho de manera desinteressada—, a més del perill que comporta deixar els serveis públics en mans d'empreses inestables. També critica l'enfocament adaptatiu que tindria aquesta tecnologia; suggereix que la IAG no abordaria les causes dels problemes socials amb la finalitat de solucionar-los, sinó que simplement els atenuaria. Posteriorment, argumenta que les institucions públiques podrien ser víctimes de la IAG, ja que passaria per alt els seus objectius cívics implícits a causa del seu model d'aprenentatge. Finalment, acaba afirmant que els governs haurien de finançar projectes per a potenciar la intel·ligència humana en comptes de destinar-los a les IAG, perquè les seves inclinacions ja suposen un risc per la societat.

Alex Hochuli Whoever wins, we lose

L'article considera que la confrontació entre Elon Musk i Mark Zuckerberg és una paradoxa del món actual caracteritzat per una creixent desigualtat i una acumulació de riquesa inimaginable per part dels barons tecnològics, a cobert d'una cultura emfàticament democràtica i antielitista. L'autor relaciona el repte que es van llançar Musk i Zuckerberg per afrontar-se en un combat d'arts marcial mixtes (MMA) amb la realitat social: la desigualtat extrema i l'estratificació social, que estan generant una nova estructura social rígida i feudal. A més, a això se li afegeix que a diferència de l'antiguitat, els super rics depenen de l'opinió pública general. De fet, avui dia ens delectem satiritzant i, en general, fent escarni dels super rics. La nostra ràbia i frustració es canalitza cap a les xarxes socials. Mentrestant, la tecnocràcia pura és inviable. Ara tot s'ha de justificar en termes de "què vol la gent". Això és visible en el recurs constant a les tecnologies de l'opinió pública: enquestes, anàlisi a les xarxes socials i molt més. Aquests dos magnats representen l'àgora en què l'opinió pública es manifesta i es forma cada vegada més. Segons l'economista Yanis Varoufakis, l'economia mundial post-2008 està impulsada per la generació constant de diners dels bancs centrals, no pel benefici privat. D'aquesta manera, empreses com Facebook o Amazon ja no operen com a empreses oligopolístiques, sinó com feus privats o latifundis. D'altra banda, per a l'economista Mariana Mazzucato, la feudalització de l'economia és visible en empreses de plataformes digitals que poden "okupar actiu"s, extraient rendes massives. No hem de confondre, doncs, l'estancament del capitalisme occidental amb un cert retorn al feudalisme. És simplement una decadència, escassament compensada per l'oferta de maneres de comunicació, no jeràrquiques i antielitistes, a les xarxes socials i més enllà.

Elizabeth Kolbert How Plastics Are Poisoning Us

L'article exposa l'impacte negatiu dels plàstics tant sobre les persones i els animals com sobre el medi natural i els ecosistemes. L'autora adverteix de l'ús indiscriminat des del segle XX que ha contaminat tots els racons del món, fins i tot zones que a primera vista semblen impossibles d'atènyer, com la fossa de les Mariannes. A més, afecta directament als ecosistemes perquè molts animals moren per culpa de la seva ingestió. D'altra banda, els riscos que plantegen els microplàstics són més subtils, però no menys greus. A mesura que els plàstics es desfan, els productes químics fets servir durant la seva fabricació poden filtrar-se. Per tant, els microplàstics i, en particular, les microfibres, poden ser aspirats i afectar els pulmons. Per exemple, se sap que les persones que treballen en la indústria tèxtil-sintètica pateixen altes taxes de malalties pulmonars. Kolbert denuncia que l'esforç individual per reciclar plàstics amb l'objectiu d'aturar la marea global de contaminació no serveix de res. La raó s'amaga sota la realitat química dels productes i la seva producció en massa. En primer lloc, la meitat dels plàstics no es poden reprocessar perquè estan massa contaminats i, a més, una vegada que s'ha llançat una ampolla de plàstic, les probabilitats que acabi a l'abocador, en una platja llunyana o com a petits fragments a la deriva a l'oceà són altes. En segon lloc, fa poc s'ha arribat a la conclusió que la millor manera d'alterar aquestes probabilitats és no fabricar l'ampolla. De fet, fa uns mesos, l'EPA (*United States*

Environmental Protection Agency) va posar en marxa un projecte per prevenir la contaminació per plàstics. Al capdavant de la seva llista de recomanacions situa reduir la producció i el consum de plàstics d'un sol ús. Encara que ara se sap que no podem començar a reduir la contaminació per plàstics sense una reducció de la producció, canviar el sistema és complicat. D'una banda, hi ha els obstacles polítics. A tots els efectes, la indústria del plàstic és una filial de la indústria dels combustibles fòssils. De l'altra, també hi ha obstacles pràctics. Precisament perquè el plàstic ara és omnipresent, és difícil imaginar com substituir-lo tot, o fins i tot gran part. Si gran part de la vida contemporània està embolicada en plàstic, i el resultat és que ens estem enverinant nosaltres mateixos i els nostres ecosistemes, llavors la vida contemporània necessita ser repensada. La pregunta és què ens importa i si estem disposats a fer-nos aquesta pregunta.